

BUDGET 2022-2025

Notat omkring valg mellem statsgaranti og Selvbudgettering

Byrådet d. 4. oktober 2021

BILAG 12

Notat omkring valg mellem statsgaranteret udskrivningsgrundlag eller selvbudgettering i 2022

Indledning

Slagelse kommune har ved budgetlægningen af budget 2022 mulighed for at vælge imellem:

1. *Statsgaranteret udskrivningsgrundlag* – hvor indtægter i form af skatteindtægter og tilskud/udligning ligger fast uanset udviklingen i folketal og skatteindtægter m.m.
2. *Selvbudgettering* – hvor kommunes indtægter tilpasses ifht. faktisk folketal, skatteindtægter og kommunernes samlede drifts- og anlægsudgifter – dvs. at kommunens faktiske indtægter er forbundet med usikkerhed - herunder at der ikke er en nedre grænse for et evt. tab.

Byrådet skal senest ved 2.behandling af budget 2022 træffe beslutning omkring 1. eller 2.

Slagelse kommune har siden 2007 valgt statsgaranteret udskrivningsgrundlag, som på nær et enkelt år har været det mest fordelagtige. Dvs. at de forudsætninger som er indarbejdet i det statsgaranterede budgetgrund har været mere fordelagtigt end de rent faktiske tal omkring:

- Folketal
- Udskrivningsgrundlag
- Endelig regnskabstal for drift/anlæg for landes kommuner

Til budget 2022 tyder den foreløbige udviklingen i folketallet på, at folketallet 1. januar 2022 vil ligge højere, end både vores egen befolkningsprognose og Danmarks statistik som danner grundlag for det statsgaranterede udskrivningsgrundlag Derfor vil selvbudgettering kunne blive et attraktivt valg.

Sammenfatning

Beregningerne viser, at der i 2022 med udgangspunkt i nuværende skøn vil være en foreløbig gevinst på mellem 25-27 mio.kr., men korrigeres der for forventet "efterreguleringen i 2025" vil der være et samlet tab på mellem 9-11 mio.kr.

Beregningerne viser også, at Slagelse kommune med nuværende skøn først vil kunne opnå en gevinst ved selvbudgettering ved et befolkningstal på omkring 79.900 borgere.

Det stigende befolkningstal forventes i statsgarantien for 2023 -2025, at udløse en gevinst på omkring 20 mio.kr.

KL har i september 2021 på baggrund af Økonomisk redegørelse for august 2021 og foreløbige ligningsskøn for 2020 opdateret Tilskudsmodellen. Administrationen har med udgangspunkt i de nye skøn og et forventet højere befolkningstal lavet beregninger på tab/gevinst ved valg af selvbudgettering.

I statsgarantien er både udskrivningsgrundlaget og udgiftsbehovet fastsat højere end de beregninger som indgår i tilskudsmodellen –selv med et højere befolkningstal.

Det skyldes blandt andet, at KL og Økonomisk redegørelse forventer, at både det samlede udskrivningsgrundlag og kommunernes samlede drifts- og anlægsudgifter vil ligge under udgangspunktet for statsgarantien. Det betyder, at efterreguleringen ved nuværende skøn vil blive negativ, og opveje gevinsten ved flere borgere.

Det skal understreges, at beregningerne i notatet tager udgangspunkt i KL's foreløbige skøn for 2022 og egne forventninger til udvikling i befolkningstallet, og at de faktiske tal vil kunne udvikle sig positivt/negativt i forhold til de præsenterede beregninger.

Befolkningsudvikling

Der har været en beskedent stigning i befolkningstallet fra 2018 til 2021. I 2021 har der til gengæld været en stor stigning frem til 1. september på 462 personer - en gennemsnitlig tilgang på omkring 58 personer pr. måned.

Det er usikkert om denne tendens vil fortsætte, herunder om nuværende befolkningstal kan opretholdes frem til 1. januar 2022 som er det befolkningstal som danner grundlag for evt. valg af selvbudgettering, og det befolkningstal der konkret efterreguleres i forhold til.

Tabel 1. Udvikling i antal borgere

Udgangspunkt 1. januar 2021	79.122			
Aktuel udvikling i 2021 pr. 1. september 2021	79.584			
Prognoser	2022	2023	2024	2025
Prognose - Danmark Statistik	79.177	79.294	79.417	79.547
Prognose - Slagelse kommune	79.253	79.425	79.651	79.828
Forskel imellem de 2 prognoser	76	131	234	281
Forskel statsgaranteret og selvbudgettering	407			

Et højere befolkningstal og befolkningstallet pr. 1. september vil ud over påvirkning af indkomstgrundlaget også have indflydelse på det samlede udgiftsbehov, bloktilskud og udligning hvor befolkningstallet indgår som beregningsfaktor.

Forudsætninger for udskrivningsgrundlaget og skatteindtægter

Udskrivningsgrundlaget

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag blev udmeldt ultimo juni 2021. Udgangspunktet er seneste kendte skatteår for Slagelse kommune som er 2019 korrigeret for forskellige skattemæssige justeringer og fremskrevet til 2022 niveau.

Udgangspunktet er forskelligt fra kommune til kommune – men fremskrives med *landsgennemsnitlige data* - herunder med samme procent som for 2022 er på 7,6 %. I og med at der i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag også korrigeres for skattemæssige forhold fremskrives der på højere udgangspunkt end det faktiske udgangspunkt for 2019 som KL's tilskudsmodel anvender ved den mere præcise beregning.

Tabel 2. Statsgaranteret udskrivningsgrundlag

	Udskrivningsgrundlag	Indkomstskat
Slutligning 2019	12.191.904	3.060.168
Skattemæssige korrektioner	86.263	
Statsgaranteret udgangspunkt	12.278.167	
Fremskrivning til 2022 -niveau +7,6 %	933.141	
Statsgaranteret udskrivningsgrundlag	13.211.308	3.316.038

Udviklingen i udskrivningsgrundlaget i Slagelse kommune typisk ligger under landsgennemsnittet og dermed under den fremskrivning som er indarbejdet i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

I september 2021 blev KL's tilskudsmodel opdateret med de seneste skøn fra Økonomisk redegørelse af august 2021 og seneste skattedata for ligningen af 2020.

I økonomisk Redegørelse pr. august 2021 beskriver Finansministeriet vurderinger for udvikling i landet økonomi og den nyeste konjunktur-vurdering.

Kommunerne har på baggrund af den opdaterede tilskudsmodel og egne data et bedre grundlag for selv beregne udskrivningsgrundlaget – med tilhørende tilskud og udligning.

Tabel 3. viser med udgangspunkt i slutningen for 2019 skøn for udviklingen i udskrivningsgrundlaget ifht. statsgaranti og selvbudgettering

Tabel 3. Oprindeligt Skøn for udvikling i udskrivningsgrundlaget pr. juli 2021

Tilskudsmodel af juni 2021	Slutligning	KL's skøn for udvikling i udskrivningsgrundlaget				Statsgaranti	Selv-budgettering
		2019	2020	2021	2022		
Udskrivningsgrundlag budget	12.179.100	12.381.000	12.660.500	13.130.100	13.211.300	13.164.000	
Befolkning (Skøn 79.600)	79.073	79.073	79.122	79.177	79.177	79.584	
GNS indkomst (hele kr.)	154.023	156.577	160.012	165.832	166.858	165.416	

Tabel 4. er opdateret med de seneste ligninger for 2020, og her falder forventningerne til udskrivningsgrundlaget for 2020 med godt 98 mio.kr. Det lavere skøn har også afledte konsekvenser for skønnet for 2022.

Tabel 4. Aktuelt skøn for udvikling i udskrivningsgrundlaget pr. september 2021

Tilskudsmodel af september 2021	Slutligning	KL's skøn for udvikling i udskrivningsgrundlaget				Statsgaranti	Selv-budgettering
		2019	2020	2021	2022		
Udskrivningsgrundlag budget	12.179.100	12.282.700	12.687.100	13.048.500	13.211.300	13.081.300	
Befolkning (aktuelt pr. 1. august 2021)	79.073	79.073	79.122	79.177	79.177	79.584	
GNS indkomst (hele kr.)	154.023	155.334	160.349	164.802	166.858	164.377	

Som det ses af både tabel 3 og 4, så forventes det faktiske udskrivningsgrundlag for Slagelse, at ligge under det statsgaranterede udskrivningsgrundlag –selv med et højere befolkningstal.

Tilskud og udligning

Slagelse kommune vil ved valg af statsgaranteret udskrivningsgrundlag modtage ca. 2,2 mia.kr. i tilskud og udligning. Heraf beregnes 1,9 mia.kr. med udgangspunkt i antal borger, skatteindtægter, og kommunernes samlede udgifter til drift og anlæg. Udligningsbeløbende beregnes med udgangspunkt i egen kommune, sammenholdt med gennemsnittet på landsplan.

Udligning af beskatningsgrundlag

Slagelse kommunes beskatningsgrundlag pr. borger ligger under landsgennemsnittet. I udligningssystemet kompenseres disse kommuner med op til 75 % af landsgennemsnittet + tillæg for lav beskatningsgrundlag. Slagelse kommune vil modtage omkring 381 mio.kr. i ekstra i udligning som følge af lavt beskatningsgrundlag.

Der er således indbyrdes sammenhæng imellem egne skatteindtægter ifht. til landsgennemsnittet og udligning. Stiger Slagelse beskatningsgrundlag mere end landsgennemsnittet vil udligningsbeløbet falde og omvendt.

Udligning højt udgiftsbehov

Slagelse kommunes beregnede udgiftsbehov ligger over landsgennemsnittet og modtager derfor 462 mio.kr. i udligning. Udgiftsbehovet påvirkes af antal borgere og sammensætningen af antal borgere på aldersgrupper, udviklingen i det socioøkonomiske udgiftsbehov, samt udviklingen på landsplan.

Udgiftsbehovet i statsgarantien er med udgangspunkt i kommunernes forventede udgifter til drift/anlæg beregnet til 70.003 kr. pr. borger. Slagelse kommunes udgiftsbehov pr. borger er beregnet til 76.189 kr. Ændringer i befolkningstallet og sammensætningen, samt kommunernes samlede udgifter får betydning for udligningen af udgiftsbehovet.

Andre faktorer

I forbindelse med valg af selvbudgettering foretages en efterregulering, hvor der tages udgangspunkt i henholdsvis kommunens og kommunernes samlede:

- Antal borgere pr. 1. januar 2022
- Lignet udskrivningsgrundlag for 2022
- Kommunernes samlede faktiske udgifter til drift og anlæg for 2022

Ved de beregninger som ligger til grund for valg imellem Statsgaranteret udskrivningsgrundlag og selvbudgettering forventes der jf. Økonomisk redegørelse fra august 2021 afvigelser (tabel 6) imellem faktisk faktisk udskrivningsgrundlag og faktisk udgifter til drift/anlæg.

Tabel 6. Forventede efterreguleringer

Efterregulering særlige forhold (mia.kr.)	Statsgaranti	Forventet regnskab	Forskel
Udskrivningsgrundlag – landsplan	1.085,8	1.081,7	-4,1
Drifts- og anlægsudgifter - landsplan	410,1	405,5	-4,6

Skønnene for afvigelserne har væsentlig betydning for Slagelse kommunes valg mellem Statsgaranteret udskrivningsgrundlag og selvbudgettering - i og med at Statsgarantien er budgetlagt højere end de faktisk indtægter og udgifter - som det ser ud på nuværende tidspunkt.

Den forventede høje efterregulering betyder, at selv om Slagelse kommune ved valg af selvbudgettering vil kunne opnå en netto merindtægt på skatter og tilskud/udligning ved et højere antal borgere end statsgarantien, så forventes efterreguleringen at blive så høj at selvbudgettering ikke vil være fordelagtigt.

Det vil med udgangspunkt i nuværende forudsætninger først være en fordel at vælge selvbudgettering ved omkring 79.900 antal borgere.

Tabel 7. Følsomhedsanalyse

Prognose ved forskellige antal borgere	Antal borgere		
	79.584	79.800	80.000
Nettoprovenu skat og tilskud/udligning	25.565	40.894	54.892
Efterregulering	-36.510	-42.677	-48.310
Netto provenu	-10.945	-1.783	6.582
Udvikling		9.162	8.365

*Beregninger fra KL's tilskudsmodel med KL's skøn for udvikling i udskrivningsgrundlaget

Grundlag og forudsætninger

Med udgangspunkt i KL's opdaterede tilskudsmodel pr. september 2021 viser beregningerne (tabel 8), at med et befolkningstal på 79.584 borgere vil der ved valg af selvbudgettering være et tab på 10,9 mio.kr.

I og med at Slagelse ligger under landsgennemsnittet og under statsgarantien selv med et højere befolkningstal – så falder skatteindtægterne. Til gengæld stiger udligningen for lav beskatning, samt bloktilskud og udligning på udgiftsbehovet.

Tabel 8. Beregning med udgangspunkt i 79.581 borgere

Grundparameter		Pr. borger		
Antal borgere pr. 1. september 2021	79.584			
Skatteår pr. 21. september 2021	2020/24			
Fremskrevet udskrivningsgrundlag	13.081.300.000	164.377		
	Statsgaranti	Selvbudgettering	Forskel	
Indkomstprovenu	3.316.032	3.283.403	-32.629	
Tilskud/udligning	2.211.875	2.270.069	58.194	
Samlet indtægt	5.527.907	5.553.472	25.565	
Efterregulering	0	-36.510	-36.510	
I alt incl. efterreguleringer	5.527.907	5.516.962	-10.945	

*Beregninger fra KL's tilskudsmodel tabel 8.e

I tabel 9 er vist et scenarie med uændret antal borgere – men med højere gns. udskrivningsgrundlag pr. borger på 166.000 kr. – her er skatteindtægterne på niveau med statsgarantien – men til gengæld falder udligning for lav beskatning. Der er forsat et tab på 9,2 mio.kr. - dog 1,7 mio.kr. mindre end i tabel 8. Efterreguleringen er dog på samme niveau som tabel 8.

Tabel 9. Beregning ved en gns. indkomst på 166.000 kr. pr. borger

Grundparameter		Pr. borger		
Antal borgere pr. 1. september 2021	79.584			
Skatteår pr. 21. september 2021	2020/24			
Fremskrevet udskrivningsgrundlag	13.210.446.000	166.000		
	Statsgaranti	Selvbudgettering	Forskel	
Indkomstprovenu	3.316.032	3.315.810	-222	
Tilskud/udligning	2.211.875	2.239.444	27.569	
Samlet indtægt	5.527.907	5.555.254	27.347	
Efterregulering	0	-36.507	-36.507	
I alt incl. efterreguleringer	5.527.907	5.518.747	-9.160	

*Beregninger fra KL's tilskudsmodel tabel 8.e